

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/18/2017
Identifikačné číslo spisu: 8114203435
Dátum vydania rozhodnutia: 04.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ľubomíra Kúdellová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8114203435.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Ing. Dušan Kuruc, so sídlom Štefánikova 18, 066 01 Humenné, správca konkurznej podstaty úpadcu BBF BUILDING, s.r.o. v konkurze, so sídlom Karpatská 15, 058 01 Poprad, IČO: 44 460 694, zastúpený Advokátskou kanceláriou Illeš, Šimčák, Bröstl, s.r.o., so sídlom Štúrova 27, 040 01 Košice, IČO: 36 861 472, proti žalovanému: merga s.r.o., so sídlom Komenského 2826, 069 01 Snina, IČO: 35 912 782, zastúpený JUDr. Martinou Řeřichovou, PhD., advokátka, so sídlom Mierová 2529/87, 066 01 Humenné, o určenie neúčinnosti právneho úkonu a vydanie peňažného plnenia, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1CoKR/4/2015-168 zo dňa 25. augusta 2016, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca m á proti žalovanému p r á v o na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 2Cbi/5/2014-73 zo dňa 4. decembra 2014 určil, že súhlas s postúpením pohľadávky vzniknutej zo Zmluvy o dielo č. 015/2011/HE vo výške 78 495,06 eur udelený spoločnosťou BBF BUILDING, s.r.o. v konkurze, so sídlom Karpatská 15, Poprad, IČO: 44 460 694, dňa 24. septembra 2012 v prospech žalovaného a súhlas s postúpením pohľadávky vzniknutej zo Zmluvy o dielo č. 013/2011/HE udelený spoločnosťou BBF BUILDING, s.r.o. v konkurze, so sídlom Karpatská 15, Poprad, IČO: 44 460 694, dňa 24. septembra 2012 v prospech žalovaného je právne neúčinný voči konkurzným veriteľom v konkurznom konaní vedenom na majetok úpadcu BBF BUILDING, s.r.o., so sídlom Karpatská 15, Poprad, IČO: 44 460 694 pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 1K/52/2012. Ďalej súd rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť vydať do všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu sumu 88 211,74 eur a žalobcovi priznal náhradu trov konania 5 711,56 eur.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobca si nárok uplatnil žalobou podanou dňa 6. februára 2014 a žalobu odôvodnil tým, že súhlas s postúpením pohľadávok zo zmlúv o dielo bol urobený v prospech žalovaného v čase, keď bol úpadca v úpadku, čo preukazoval účtovnou závierkou za rok 2012. Týmto došlo k zvýhodneniu žalovaného oproti iným veriteľom.

3. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 30. januára 2013, č. k. 1K/52/2012-1178 bol na majetok spoločnosti BBF BUILDING, s.r.o., so sídlom Karpatská 15, Poprad, IČO: 44 460 694 vyhlásený konkurz. Žalobu správca konkurznej podstaty uplatnil podľa § 57 ods. 2 ZKR v lehote a podľa § 59 ods. 1 ZKR ako nárok na určenie neúčinnosti právnych úkonov dlžníka voči veriteľovi, ktorým dlžník neodôvodnene zvýhodnil svojho veriteľa oproti iným svojim veriteľom. Súd mal za zistené, že v čase udelenia súhlasu s postúpením pohľadávok bol už úpadca platobne neschopný, teda v úpadku, ako bolo zistené z jeho účtovníctva, ako aj tvrdenia jeho štatutárneho orgánu. Takýmto konaním úpadca umožnil žalovanému, aby sa uspokojil z majetku úpadcu na úkor iných veriteľov. Na tomto základe súd s odkazom na ust. § 57 ods. 1, § 63 ods. 1 ZKR žalobe vyhovel tak, ako vyplýva z výroku rozsudku. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v prospech úspešného účastníka.

4. Proti rozsudku podal žalovaný odvolanie a navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, prípadne zmeniť a žalobu zamietnuť. Odvolanie odôvodnil vadami konania podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (§ 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), nedostatočným zistením skutkového stavu pre nevykonanie dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) a následne nesprávnych skutkových zistení (§ 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p.) a následného nesprávneho právneho posúdenia (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.). Ďalej uviedol, že v napadnutom rozsudku absentujú jasné a výstižné vysvetlenia, ktoré skutočnosti považoval súd za preukázané a ktoré nie, preto považuje rozsudok za nespreskúmateľný, ako aj z dôvodu, že nešpecifikuje podľa ktorého ustanovenia ZKR určil neúčinnosť právneho úkonu, pretože len všeobecne odkázal na viaceré ustanovenia § 59 ZKR. Žalovaný z tohto úkonu nemal žiaden prospech, nakoľko za postúpenú pohľadávku zaplatil peňažnú odplatu v plnej výške postupovanej pohľadávky. Touto skutočnosťou sa však súd vôbec nezaoberal v odôvodnení rozsudku. Ďalej uviedol, že v čase postúpenia pohľadávky nebol úpadcovým veriteľom.

5. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že nemal z odporovaného úkonu žiadny prospech, pretože opomína to, že žalovaný si postúpené pohľadávky jednostranne započítal voči pohľadávkam úpadcu vo výške 112 386,34 eur, čo bolo v konaní preukázané. Taktiež nesúhlasí s námietkou nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného v konaní v nadväznosti na znenie § 62 ods. 1 ZKR.

6. Odvolací súd s odkazom na ust. § 470 ods. 2 C. s. p. a so zreteľom na princíp legitímneho očakávanie daný právnou úpravou v čase podania odvolania, i so zreteľom na princíp právnej istoty, prejednal vec a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

7. K otázke pasívnej legitímácie odkázal na ust. § 62 ods. 1 ZKR a vyslovil názor, že žalovaný je pasívne legitimovaným subjektom. Tým, že bol daný súhlas na postúpenie pohľadávky výslovne len na žalovaného, umožnil tak zánik svojho práva tým, že žalovaný mohol tieto pohľadávky započítať na pohľadávky úpadcu, ktoré mal proti žalovanému, čo predstavuje zákonný predpoklad „inak umožnil zánik svojho práva“. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že došlo k naplneniu znakov odporovania zvýhodňujúcemu právnemu úkonu podľa § 59 ods. 1, 2 ZKR. Súd prvej inštancie potom v súlade s ust. § 63 ZKR upravil následky neúčinného právneho úkonu.

8. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a o náhrade trov konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p..

9. Žalovaný podal proti rozsudku odvolacieho súdu podrobne odôvodnené dovolanie podaním zo dňa 10. októbra 2016 podľa § 419 C. s. p. a navrhol podľa § 449 ods. 3 C. s. p. napadnuté rozhodnutie zmeniť a žalobu zamietnuť, resp. podľa § 449 ods. 1, 2 C. s. p. napadnuté rozhodnutia zrušiť. Dovolanie odôvodnil podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. tým, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení spočívajúcom na nesprávnej interpretácii zákona č. 7/2005 Z. z. (ZKR) a zo skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery, pretože zistený skutkový stav subsumoval pod normy ZKR, ktoré vo svojej hypotéze nemajú také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu a to najmä týkajúce sa: a) splnenia predpokladov pre úspešné odporovanie podľa § 57 ods. 4, § 59 ZKR, b) vymedzenia

subjektov pasívne legitimovaných podľa § 59, § 62 ZKR, c) následkov neúčinnosti právneho úkonu a nárokov z neho vyplývajúcich podľa § 63 ZKR, d) príčinnej súvislosti odporovaného právneho úkonu a povinnosti plniť podľa § 63 ZKR. Ďalej v dovolaní popísal doterajší priebeh konania, rozhodnutia, vyjadrenia a uviedol, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení.

10. Podľa dovolateľa neboli splnené podmienky pre uplatnenie odporovacieho práva ako základného predpokladu neúčinnosti právneho úkonu, pretože podmienka ukrátenia veriteľa podľa § 57 ods. 4 ZKR nebola splnená. Žalovaný na základe odplatných zmlúv o postúpení pohľadávok uzavretých medzi ním ako postupníkom a veriteľmi úpadcu ako postupcami (AMPEX, s.r.o. a Stavebné izolácie Poprad, s.r.o.) nadobudol voči úpadcovi pohľadávku vo výške 88 211,74 eur a vykonal zápočet týchto pohľadávok s pohľadávkami úpadcu voči žalovanému vo výške 112 386,34 eur. Týmto postupom nebol zmenšený majetok úpadcu, došlo iba k účtovnému presunu prostriedkov a majetok úpadcu tým nebol nijako dotknutý.

11. Ďalej v dovolaní uviedol, že v nadväznosti na znenie § 59 ods. 1, 2 ZKR (odporovanie zvýhodňujúcemu právnomu úkonu), prevod pohľadávky žalovaného nemal vo vzťahu k úpadcovi žiadne priame účinky, išlo o neutrálny právny úkon. Zároveň namietal nesprávnu aplikáciu § 62 ZKR z dôvodu nesprávneho vymedzenia subjektov pasívne legitimovaných pre uplatnenie odporovacieho práva podľa § 59, § 62 ZKR. Ďalej poukázal na nesprávnu aplikáciu ustanovení ZKR a následky neúčinnosti právneho úkonu a nárokov z nich vyplývajúcich podľa § 63 ZKR a príčinnej súvislosti odporovaného úkonu a povinnosti plniť. Podľa dovolateľa sa sudy nezaoberali hlavným dôsledkom právoplatnosti napadnutého rozsudku, a to duplicitnou povinnosťou zaplatiť do všeobecnej konkurznej podstaty sumu 88 211,74 eur, ktorú už veriteľom úpadcu zaplatil. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť, resp. zrušiť podľa § 449 ods. 2 C. s. p.. Uplatnil si náhradu trov dovolacieho konania, ako aj trov konania ktoré mu predchádzalo.

12. Žalobca sa k dovolaniu vyjadril podaním zo dňa 28. decembra 2016 (doručené žalovanému dňa 17. marca 2017), v ktorom uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu je správny a žalovaný nesplnil podmienky pre prípustnosť dovolania, nakoľko neuviedol žiadne skutočnosti, resp. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorých by vyplývalo, že odvolací súd sa odklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Navrhol dovolanie odmietnuť.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie bolo podané v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.), oprávnenou osobou (§ 424 C. s. p.), zastúpenou v súlade s ust. § 429 ods. 1 C. s. p. dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza.

14. Dovolanie bolo podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex a aj za účinnosti C. s. p. treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom, ako tretia inštancia, v rámci ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 Najvyšší súd Slovenskej republiky opakovane vyjadril záver, aktuálny aj za súčasnej právnej úpravy, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

15. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno interpretovať rozširujúco, namieste je skôr reštriktívny výklad

(1Cdo/348/2013, 3Cdo/208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená meritórnym rozhodnutím, musí byť vyvážené sprisnenými podmienkami prípustnosti.

16. Ak by Najvyšší súd Slovenskej republiky bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

17. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Znamená to, ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ust. § 420 a § 421 C. s. p.. V danej veci podal žalovaný dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p..

18. Dovolanie prípustné podľa ust. § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

19. Podľa § 440 C. s. p. je dovolací súd dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní a je procesnou povinnosťou dovolateľa v dovolaní vysvetliť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod.

20. Podľa ust. § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov v § 421 ods. 1 C. s. p. je taxatívny. Všetky dôvody dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom v rozhodnutí odvolacieho súdu.

21. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého dovolateľ vymedzuje z ust. § 421 C. s. p., má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam. Závery o prípustnosti, či neprípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dovolacích dôvodov uvedených dovolateľom (§ 432 C. s. p.). Z tohto vyplýva, že výsledok posúdenia dovolania je podmienený tým, ako dovolateľ konkretizuje a doloží, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky.

22. Žalovaný prípustnosť dovolania vyvodzuje z ust. § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p.. Uplatnenie odvolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. a súčasne aj podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. sa však vzájomne vylučuje ich súbeh, resp. vzájomná kumulácia je vylúčená, preto sa dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzil na skúmanie prípustnosti dovolania len z hľadiska odvolacieho dôvodu, ktorý je v ust. § 421 ods. 1 C. s. p., t. j. na dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. (porovnaj aj rozhodnutie veľkého senátu sp. zn. 1VCdo/2/2017).

23. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. by mal dovolateľ:
- konkretizovať právnu otázku riešenú dovolacím súdom a uviesť ako ju riešil
- vysvetliť (a označením rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky dovolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

Samotná polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo

nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

23.1. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, o ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. Ak uvedené predpoklady absentujú, dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v tejto súvislosti ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky, v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C. s. p., ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 C. s. p..

24. V predmetnej veci žalovaný v dovolaní uviedol len všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jeho názoru došlo pred prvoinštančným a odvolacím súdom, avšak neoznačil rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd.

25. Na základe uvedeného dovolací súd konštatoval danosť dôvodov pre odmietnutie dovolania podľa § 447 ods. 1 C. s. p. a dovolanie žalovaného odmietol.

26. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 C. s. p.).

27. Dovolací súd pre úplnosť uvádza, že námietkou zaujatosti vznesenou v dovolacom konaní proti členke dovolacieho senátu, sa zaoberal iný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (v zmysle rozvrhu práce) v konaní pod sp. zn. 2Ndob/9/2017, ktorý na vznesenú námietku podľa § 52 ods. 2 C. s. p. neprihliadol, pretože nespĺňala náležitosti námietky zaujatosti (§ 52 ods. 2 C. s. p.).

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.